

7.2 Baltų gentys – mūsų protėviai

Baltai – tai mūsų protėviai. Baltus sudarė devynios skirtingos gentys, iš kurių viena yra lietuviai. Senovės romėnai baltus vadino aisčiais.

Gentis – tai žmonių grupė, kurią sieja bendra kalba, papročiai, giminystės ryšiai ir panašus gyvenimo būdas.

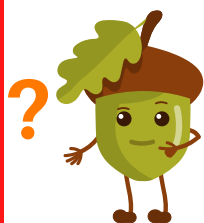
1. Perskaitykite tekstą apie baltų genčių atsiradimą ir atlikite užduotis.

Prieš maždaug 5000 metų iš Europos Rytų ir Pietų pusių link Nemuno upės slėnių pradėjo keliauti naujieji gyventojai. Tai buvo karingos gentys, kurios, nukariavusios kitas gentis, perėmė jų papročius, išmoko dirbti žemę ir klajodamos ieškojo naujų teritorijų, kuriose galėtų apsigyventi. Taip klajodamos gentys atkeliavo iki dabartinės Lietuvos teritorijos, kur per tūkstančius metų susimaišė su čia gyvenusiais žmonėmis. Tai buvo baltų genčių formavimosi pradžia.

Baltai gyveno gentimis. Baltus sudarė 9 gentys, kurios skyrėsi savo papročiais, apranga, kalba ir net gyvenimo būdu. Pagal gyvenamąją teritoriją baltų gentys yra skirstomos į Rytų ir Vakarų baltus.

Turtingiausios buvo prūsų ir žiemgalių gentys. Karingumu ypač garsėjo lietuviai, iš šios genties susiformavo Lietuvos valstybės pagrindas. Kuršiai buvo laikomi geriausiais jūrininkais, o žemaičiai pasižymėjo užsispyrimu ir ištverme. Latgalių gentis padėjo pagrindus Latvijos valstybei. Dalis genčių neišliko iki mūsų laikų. Jotvingiai, prūsai ir skalviai išnyko, nesugebėję atsilaikyti prieš priešus.

Pagal Arvydą Malonaitį „Trumpai apie proistorę“

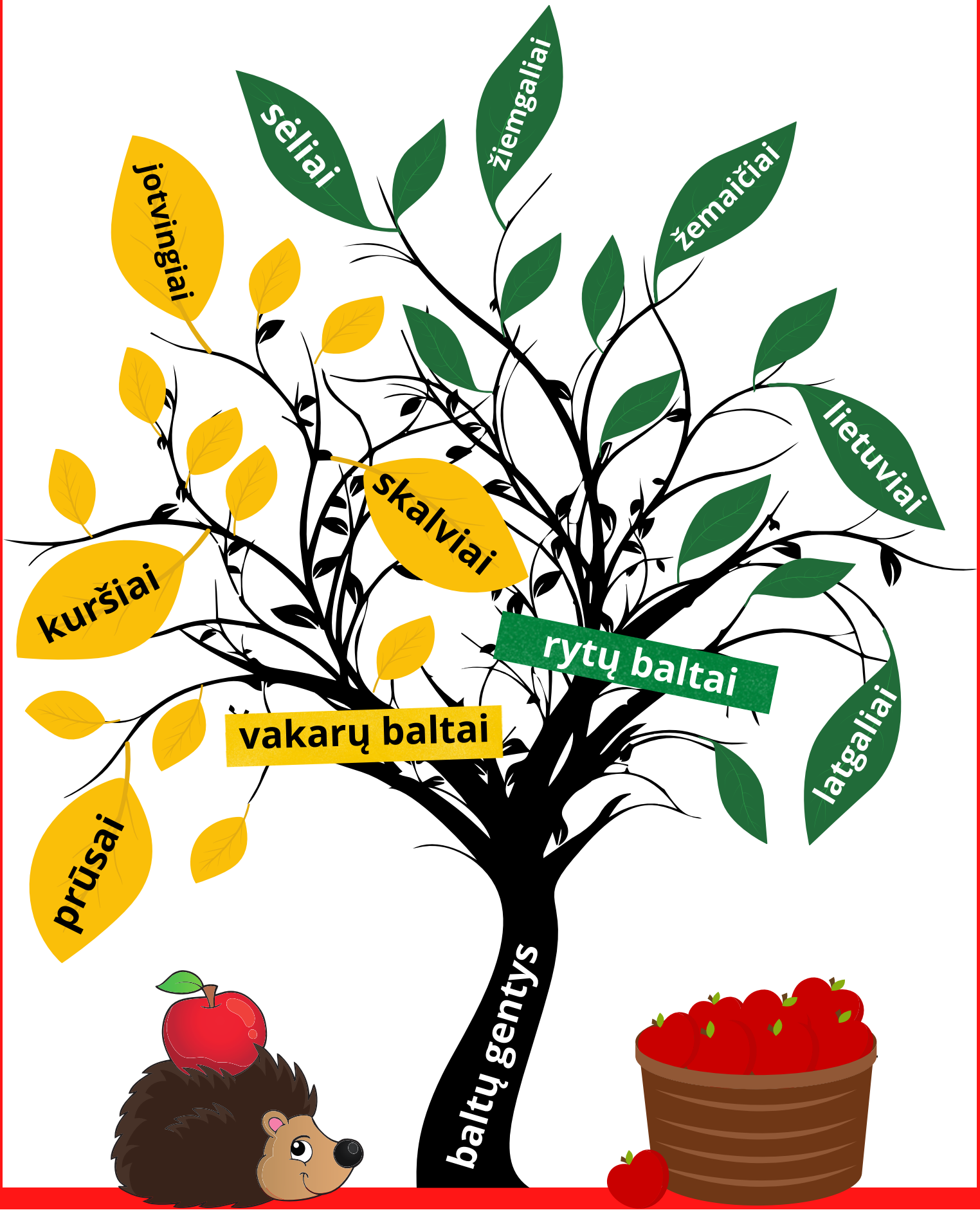
2. Remdamiesi tekstu atsakykite į klausimus:

- Kas yra baltai? Paaiškinkite savais žodžiais. Remkitės žodynu ir pateiktu tekstu.
- Iš kiek genčių yra sudaryti baltai?
- Kokia savybe pasižymėjo lietuvių gentis?

3. Perskaitykite baltų genčių pavadinimus. Pasirinkite vieną iš genčių ir remdamiesi perskaitytu tekstu pasakykite, kuo ši gentis išsiskyrė iš kitų.

Arklas – senovinis žemės arimo ir purenimo įrankis.

Dalgis – pievų, laukų žolės šienavimo ir javų kirtimo įrankis.

Geležies amžius – priešistorinis laikotarpis, kai baltai ir kiti gyventojai pradėjo naudoti geležį ir išmoko iš jos pasigaminti įvairių darbo įrankių, daiktų.

Gintaro kelias – senovinis gintaro prekybos kelias tarp baltų genčių ir Romos imperijos. Romėnai gintarą vadino *Šiaurės auksu*.

Pjautuvas – įrankis javams ir kitiems augalams pjauti. Naudojamas žemdirbystėje.

Romos imperija – viena iš galingiausių ir didžiausių senovės pasaulio valstybių.

Pagal Jūratę Litvinaitę „Istorija. Prieš egzaminą“

4. Perskaitykite tekstą apie gintarą – Baltijos auksą – ir įrašykite tinkamus žodžius.

Prieš maždaug 3 tūkstančius metų mūsų _____ baltai pradėjo naudoti geležį. Išmoko ją lydyti ir pasigaminti darbo įrankių, papuošalų. Geležiniai įrankiai palengvino žmonių gyvenimą. Vis labiau plito žemdirbystė. Žmonės naudojo iš geležies pagamintus _____, pjautuvus ir _____, kurie padėjo lengviau atlikti būtiniausius žemdirbystės darbus. Įvairių geležinių daiktų gaminimas ir paplitimas lėmė _____ amžiaus pradžią. Tuo metu labiau plito prekyba. _____ prekiaavo su kaimyniniais kraštais, tačiau daugiausiai su Romos imperija. Pagrindinė baltų prekė buvo gintaras, kuris dažnai pačių romėnų buvo vadinamas „Šiaurės auksu“. Visais laikais gintaras buvo patrauklus papuošalų meistrams ir prekeiviams. Gintarą baltai mainydavo į bronzinius ir geležinius daiktus. Laikui bėgant susiformavo tikras gintaro prekybos kelias nuo baltų žemių iki pat _____ imperijos. Manoma, kad gintaro dėka senovės romėnų rašytojai pirmą kartą paminėjo baltų gentis ir aprašė jų gyvenamąją vietą, amatus ir papročius.

Pagal Arvydą Malonaitį „Trumpai apie proistorę“

5. Atsakykite į klausimus:

- 1. Su kokiais geležiniais įrankiais žmonės dirbo žemę?
- 2. Su kokia valstybe daugiausiai prekiaavo baltai?
- 3. Kas yra gintaras?

Romos
Baltai
protėviai
dalgius
geležies
arklus

